

KUTATÁS-FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS TÁMOGATÁSOK AZ ÁLTALÁNOS CSOPORTMENTESSÉGI RENDELET ALAPJÁN

KULIN-PINTÉR Veronika – HARGITA Eszter*

Tárgyszavak: állami támogatás, kutatás-fejlesztési és innovációs támogatás, kutató-tudásközvetítő szervezet, kutatási infrastruktúra

Bevezetés

Az Európai Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) az Állami Támogatási szabályok Modernizációja¹ keretében a tagállamokkal folytatott konzultációt követően 2014. június 17-én fogadta el az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról szóló 651/2014/EU bizottsági rendeletet² (a továbbiakban: 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy új csoportmentességi rendelet). Az új csoportmentességi rendelet szabályai a Szerződés 87. és 88. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló 2008. augusztus 6-i 800/2008/EK bizottsági rendelet³ (a továbbiakban: 800/2008/EK bizottsági rendelet, korábbi csoportmentességi rendelet) szabályai he-

* A szerzők a Miniszterelnökség Támogatásokat Vizsgáló Irodájának (TVI) munkatársai. A cikkben megjelenő vélemény nem tekinthető a TVI hivatalos álláspontjának.

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-2783_en.htm

² [2014] HL L 187., 2014. 06.026., 1.o.

³ [2008] HL L 214., 2008. 08. 09., 3.o.

lyébe léptek. Az új csoportmentességi rendelet alapján a tagállamok a korábbi rendelethez képest sokkal több támogatási kategóriát, illetve magasabb összegű támogatást nyújthatnak az Európai Bizottság előzetes engedélye nélkül.

A kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenység megfelelő szinten tartása kiemelkedő jelentőséggel bír az európai vállalkozások és az Európai Unió versenyképessége szempontjából. Ugyanakkor az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a vállalkozások, különösen a KKV-k nehézségekkel szembesülhetnek az új technológiai fejlesztésekhez, a tudástranszferhez vagy a magasan képzett munkaerőhöz való hozzáférés területén. Ezeket a problémákat orvosolhatja a kutatás-fejlesztési projektekhez nyújtott támogatás, a megvalósíthatósági tanulmányokhoz nyújtott támogatás, valamint a KKV-knak nyújtott innovációs támogatás – beleértve az ipari tulajdonjogokkal kapcsolatos költségek fedezésére nyújtott támogatást.

A cikk az új csoportmentességi rendelet kutatás-fejlesztési és innovációs támogatásokra vonatkozó szabályait mutatja be részletesen, rámutatva a 800/2008/EK bizottsági rendelethez képest bekövetkezett változásokra.

A kutatás-fejlesztésre vonatkozó állami támogatási szabályok ismeretése előtt néhány szót kell szólni a *kutató-tudásközvetítő szervezetek* állami finanszírozásáról. Közismert, hogy ahhoz, hogy az uniós állami támogatási szabályokat alkalmazni kelljen, a támogatás kedvezményezettjének gazdasági tevékenységet kell végeznie. A kutató-tudásközvetítő szervezetek nem vagy csekély mértékben végeznek gazdasági tevékenységet, melynek bevételeit alapfeladataik finanszírozására fordítják, így esetükben a nekik nyújtott állami finanszírozásra, bizonyos feltételek teljesülésekor, nem kell az állami támogatási szabályokat alkalmazni.

1. Kutató-tudásközvetítő szervezetek

A 651/2014/EU bizottsági rendelet a 2. cikk 83. pontjában határozza meg a kutató-tudásközvetítő szervezet fogalmát (hasonlóan a korábbi csoportmentességi rendeletben szereplő kutatási szervezet fogalomhoz). Amennyiben a támogatás alanya megfelel a fogalom paramétereinek, úgy azt kell feltételezni, hogy ezen szervezet nem végez gazdasági

tevékenységet, ezért támogatása nem minősül uniós értelemben vett állami támogatásnak. Ez azt jelenti, hogy akár beruházása, akár működése támogatható állami forrásból az uniós állami támogatási szabályok alkalmazásának kötelezettsége nélkül.

A fogalom szerint a kutató-tudásközvetítő szervezet olyan entitás, amelynek elsődleges célja a független tevékenységként végzett alapkutatás, alkalmazott kutatás vagy kísérleti fejlesztés, vagy e tevékenységek eredményeinek oktatás, közzététel vagy tudástranszfer útján széles körben történő terjesztése. Azok a vállalkozások, amelyek például részvényesként vagy tagként döntő befolyással lehetnek egy ilyen entitásra, nem élvezhetnek preferenciális hozzáférést az általa elért kutatási eredményekhez.

Az ilyen szervezetek gazdasági tevékenységet is végezhetnek, és amennyiben azt a nem gazdasági tevékenységük^{üktől} számvitelileg elkülönítetten képesek kezelni, kedvezményezettjei lehetnek például az új csoportmentességi rendelet szerinti támogatási kategóriáknak.

Amennyiben a szervezet gazdasági és nem gazdasági tevékenységet is végez, és a két tevékenység bevételeit és kiadásait számvitelileg nem képes elkülönítetten kezelni, úgy a részre nyújtott állami forrás egésze vonatkozásában alkalmazni kell az uniós állami támogatási szabályokat. E kötelezettség idővel minden ilyen entitást idővel arra fog ösztönözni, hogy a gazdasági és nem gazdasági tevékenységeit számvitelileg elkülönítse.

Ugyanakkor, az új rendelet alapján egy speciális és kedvező szabályozás alkalmazható e szervezetek támogatása során, ami nagymértékben megkönnyíti finanszírozásukat. Amennyiben a szervezet gazdasági tevékenységet is végez, ami közvetlenül kapcsolódik vagy feltétlen szükséges a kutatási szervezet vagy infrastruktúra működéséhez, és a teljes tevékenység vonatkozásában a gazdasági tevékenység aránya 20% alatt marad, úgy nem kell alkalmazni az uniós állami támogatási szabályokat. A 20% mérése szempontjából a „szervezet”-nek nem kell elkülönült jogi személynek lennie, a lényeg az, hogy a tevékenysége önállóan mérhető legyen. Így pl. „szervezet” lehet egy egyetemi laboratórium vagy egy egyetemi tanszék is. A „közvetlenül kapcsolódik” vagy „feltétlenül szükséges” feltételek akkor tekintendők teljesültnek, ha a gazdasági tevékenységek során ugyanazokat a forrásokat (mint például nyersanyag, felszerelés, munkaerő és állóeszköz) használják fel, mint a nem gazdasági tevékenységek során. A 20% mérése az éves

összkapacitáshoz viszonyítva történik. Ugyanakkor – annak érdekében, hogy a tagállamok megfelelő flexibilitással rendelkezzenek – sem az új csoportmentességi rendelet, sem a Bizottság felé előzetesen bejelentendő támogatásokat szabályozó kutatás-fejlesztési és innovációs támogatásokra vonatkozó keretszabály⁴ nem tartalmaz arra nézve előírást, hogy az összkapacitást milyen módon kell meghatározni (pl. használati idő, felhasznált inputok értéke).

A korábbi csoportmentességi rendeletben meghatározott feltételekhez képest a 651/2014/EU bizottsági rendelet szerinti meghatározás annyiban jelent változást, hogy az új fogalomnak nem feltétlen eleme, hogy a kutatási szervezet maga is kutatást végezzen, elegendő, ha tudásközvetítő feladatot lát el.

Ugyanakkor az állam által finanszírozott, de az uniós állami támogatási szabályok hatálya alá nem tartozó kutatás-közvetítő szervezetek esetében is biztosítani kell, hogy az általuk a piaci szereplők részére végzett kutatás-fejlesztési tevékenység során ne kerüljön át előny a piaci szereplőkhöz. Ezért a harmadik felek részére végzett kutatás-fejlesztési tevékenységért a kutató-tudásközvetítő szervezeteknek piaci árat kell felszámítani. Amennyiben a piaci ár nem állapítható meg, az árat a teljes költség módszertan alapján kell kiszámítani, amely magában foglalja a szokásosan alkalmazott árrést (nyereség) is.

2. Kutatás-fejlesztési és innovációs támogatások

Az új csoportmentességi rendelet kutatás-fejlesztési támogatásokkal foglalkozó főbb rendelkezései a következők:

- A) Kutatás-fejlesztési projekthez nyújtott támogatás (25. cikk)
- B) Kutatási infrastruktúrához nyújtott beruházási támogatás (26. cikk)
- C) Innovációs klaszterre nyújtott támogatás (27. cikk)
- D) KKV-nak nyújtott innovációs támogatás (28. cikk)
- E) Eljárási és szervezési innováció támogatása (29. cikk)
- F) A halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott kutatás-fejlesztési támogatás (30. cikk)

⁴ A Bizottság közleménye – A kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszere, [2014] HL C 198., 2014. 06. 27., 1.o.

Az új csoportmentességi rendelet fenti cikkei alapján akkor mentesíthető a támogatás, ha az a szóban forgó cikkekben leírtak szabályokon túl a tagállam biztosítja a csoportmentességi rendelet általános rendelkezéseinek [a támogatás átlátható (5. cikk), a támogatásnak van ösztönző hatása (6. cikk), érvényesülnek a támogatáshalmozódási szabályok (8. cikk), teljesülnek az ellenőrzési célú közzétételi és információszolgáltatási (9. cikk, valamint jelentéstételi (11. cikk) és nyilvántartási (12. cikk) kötelezettségek] való megfelelést. További feltétel, hogy a támogatás támogatástartalmának a 4. cikkben meghatározott értékhatár alatt kell maradnia. Ezen határértékek a következők:

Támogatási kategória	4. cikk szerinti értékhatár	
25. cikk ⁵ – Kutatás-fejlesztési projektekhez nyújtott támogatás		
a) alap kutatás ⁶	40 millió euró	vállalkozásonként és projektenként
b) ipari/alkalmazott kutatás ⁷	20 millió euró	vállalkozásonként és projektenként
c) kísérleti fejlesztés ⁸	40 millió euró	vállalkozásonként és projektenként
d) megvalósíthatósági tanulmány	7,5 millió euró	tanulmányonként
26. cikk – Kutatási infrastruktúrához nyújtott beruházási támogatás	20 millió euró ⁹	infrastructureként
27. cikk – Innovációs klaszterre nyújtott támogatás	7,5 millió euró	klaszterenként
28. cikk – KKV-nak nyújtott innovációs támogatás	5 millió euró	vállalkozásonként és projektenként

⁵ Ha a projekt EUREKA-projekt, vagy ha a projektet az Európai Unió működéséről szóló Szerződés 185. vagy 187. cikke alapján létrehozott közös vállalkozás hajtja végre, az a)-c) alpontban említett összeg a kétszeresére emelkedik.

Ha a kutatás-fejlesztési projektekhez a támogatást visszafizetendő előleg formájában nyújtják, és ha az intézkedés biztosítja, hogy sikeres befejezése esetén az előleg legalább a támogatás odaítélésekor irányadó diszkont kamatláb szerint számított kamattal megnövelve kerül visszafizetésre, az a)-c) alpontban említett összeg (beleértve az EUREKA-projektekre vonatkozó emelést is) 50 %-kal emelkedik.

⁶ Ha a projekt elszámolható költségeinek több mint fele az alap kutatás kategóriájába tartozó tevékenységekkel kapcsolatban merül fel.

⁷ Ha a projekt elszámolható költségeinek több mint fele az alkalmazott kutatás kategóriájába, vagy együttesen véve az alkalmazott kutatás és az alap kutatás kategóriájába tartozó tevékenységekkel kapcsolatban merül fel.

⁸ Ha a projekt elszámolható költségeinek több mint fele a kísérleti fejlesztés kategóriájába tartozó tevékenységekkel kapcsolatban merül fel.

⁹ Csak a gazdasági tevékenységhez biztosított támogatást kell figyelembe venni.

29. cikk – Eljárási és szervezési innováció támogatása	7,5 millió euró	vállalkozásonként és projektenként
30. cikk – A halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott kutatás-fejlesztési támogatás	nincs ilyen értékhatár	

Amennyiben a fenti értékhatárt meghaladóan kerülne sor támogatás nyújtására, a támogatást – annak nyújtása előtt – jóváhagyásra be kell jelenteni az Európai Bizottsághoz.

Fontos megemlíteni, hogy az alább ismertetésre kerülő kutatás-fejlesztési és innovációs támogatásra vonatkozó szabályok horizontálisan minden gazdasági ágazatban, így az elsődleges mezőgazdasági termelés és a halászati és akvakultúra-ágazatban is alkalmazhatók, a 30. cikk kivételével, ami csak az utóbbi ágazatot érintő jogcím.

2.1. Kutatás-fejlesztési projektekhez nyújtott támogatás – 25. cikk

2.1.1. Támogatható kategóriák

E támogatási kategória használatának előfeltétele egy kutatási fejlesztési projekt megvalósítása. A projekt lehet alapkutatás, ipari/alkalmazott kutatás vagy kísérleti fejlesztés (lásd alább), illetve az új csoportmentességi rendelet a korábbi csoportmentességi rendelethez képest az előbbi három kategórián kívül egy új kategóriát is bevezetett, a megvalósíthatósági tanulmányhoz nyújtható támogatást. Ezen jogcím alapján tehát nem támogatható kutatási infrastruktúra fejlesztése.

A kutatási projekt támogatott részének teljes egészében az alapkutatás, az alkalmazott kutatás vagy a kísérleti fejlesztés kategóriájába kell tartoznia. Amennyiben egy projekt több tevékenységet is magában foglal, az egyes feladatokat minősíteni kell aszerint, hogy beletartoznak-e az említett kutatási kategóriák valamelyikébe, vagy nem tartoznak azok egyikébe sem. Ennek a minősítésnek nem kell feltétlenül időrend szerint történnie, azaz nem kell időben szakaszosan haladnia az alapkutatástól a piachoz közelebb álló tevékenységek felé. Ennek megfelelően a projekt keretében egy későbbi időpontban elvégzett feladat is minősíthető alkalmazott kutatásnak. Ugyanígy minősíthető egy korábbi időpontban végzett tevékenység is kísérleti fejlesztésnek.¹⁰ Az azonban

¹⁰ Új csoportmentességi rendelet (47) preambulumbekzdés.

fontos, hogy az egyes fázisokhoz tartozó elszámolható költségek elkülöníthetők legyenek.

Az alapkutatás fogalma az új csoportmentességi rendeletben nem változott a korábbi szabályozáshoz képest. Egy tevékenység abban az esetben minősül alapkutatásnak, amennyiben az olyan kísérleti, elméleti munka, amelyet elsősorban a jelenségek vagy megfigyelhető tények háttérével kapcsolatos új ismeretek megszerzésének érdekében folytatnak, anélkül, hogy kilátásba helyeznék annak eredménye közvetlen üzleti alkalmazását, felhasználását.¹¹ Ugyanakkor előfordulhat olyan kivételes eset, amikor az alapkutatás eredménye alkalmas kereskedelmi hasznosításra. Ebben az esetben, amennyiben az adott projekt teljesítette az alapkutatás fogalmát, nem szükséges a projekt átsorolása az alkalmazott kutatás kategóriába, ami az adható támogatás csökkenésével, azaz feltételezhetően a támogatás visszafizetésével járna együtt.

Az alkalmazott kutatás (ipari kutatás) olyan tervezett kutatás vagy kritikus vizsgálat, amelynek célja új ismeretek és szakértelem megszerzése új termékek, eljárások vagy szolgáltatások kifejlesztéséhez, vagy a létező termékek, eljárások vagy szolgáltatások jelentős mértékű fejlesztésének elősegítéséhez.¹² A fogalom a korábbi csoportmentességi rendelethez képest annyival megengedőbb, hogy míg korábban a prototípus csak korlátozásokkal volt támogatható K+F+I támogatás keretében, addig az új csoportmentességi rendelet alapján prototípus megépítése is alkalmazott kutatásnak minősülhet, amennyiben annak célja az alkalmazott kutatás ellenőrzése.

A kísérleti fejlesztés a meglévő tudományos, technológiai, üzleti és egyéb, vonatkozó ismeretek és szakértelem megszerzése, összesítése, alakítása és felhasználása új vagy javított termékek, eljárások vagy szolgáltatások kidolgozása céljából. A kísérleti fejlesztésbe még akkor sem tartoznak bele azok a szokásos vagy időszakos változtatások, amelyeket meglévő termékeken, gyártósorokon, előállítási eljárásokon, szolgáltatásokon és egyéb folyamatban lévő műveleteken végeznek, ha e változtatások fejlesztésnek minősülnek.¹³ Ezek adott esetben innovációs jogcím alatt támogathatóak.

¹¹ Lásd új csoportmentességi rendelet 2. cikk (84) pont.

¹² Uo. 85. pont.

¹³ Uo. 86. pont.

Az új csoportmentességi rendelet a kísérleti fejlesztés fogalmát némileg szűkebben határozza meg a korábbi szabályhoz képest, amikor a prototípus vagy kísérleti modell létrehozását csak abban az esetben engedti, amennyiben az csak véglegesnek nem tekinthető terméknek minősül, melynek célja a végleges termék tökéletesítése, illetve amennyiben kereskedelmi végterméknek minősülne, csak abban az esetben támogatható, ha az előállítása túlságosan költséges lenne ahhoz, hogy az kizárólag demonstrációs vagy hitelesítés céllal történjen. A korábbi csoportmentességi rendelet csak annyi megkötést tartalmazott, hogy ilyen esetben a használatból származó bármely jövedelmet le kellett vonni az elszámolható költségekből.

A megvalósíthatósági tanulmány egy kutatás-fejlesztési projekt potenciáljának értékelése és elemzése, melynek célja, hogy a projekt erősségeinek és gyengeségeinek, lehetőségeinek és veszélyeinek objektív és ésszerű módon történő feltárása révén segítse a döntéshozatali folyamatot, valamint a végrehajtáshoz szükséges források azonosítását és végső soron a siker kilátásainak mérlegelését.¹⁴

Alapvetően minden kutatás-fejlesztési projekt végcélja hogy egy termék, technológia vagy szolgáltatás technikai és gyakorlati értékét növelje. Figyelemmel kell lenni azonban arra, hogy a megszokott, időszakosan visszatérő, meglévő termékhez kapcsolódó fejlesztések sem az új csoportmentességi rendelet, sem pedig a kutatás fejlesztési és innovációs támogatásokra vonatkozó keretszabály alapján nem támogathatóak.

2.1.2. Elszámolható költségek

Az elszámolható költségeknek a fenti négy kategória valamelyikéhez kell kapcsolódnia. Azaz, amennyiben egy adott kutatás-fejlesztési projekt több támogatási kategóriát is érint, az elszámolható költségeket támogatási kategóriánként kell megállapítani, és az egyes kategóriákra külön kell alkalmazni a vonatkozó támogatási intenzitást. Ez azt jelenti, hogy nem elfogadható megoldás, ha a projektben a legnagyobb részarányt képviselő kutatás-fejlesztési kategóriához tartozó intenzitás kerül alkalmazásra az egész projektre, vagy ha előzetes becslés készül

¹⁴ Uo. 87. pont.

az egyes kategóriák arányáról és ez alapján kerül megállapításra egy átlag-intenzitás.

Az új csoportmentességi rendelet alapján elszámolható költségeknek minősülnek a személyi jellegű ráfordítások, az eszközök, berendezések, épületek, földterület költségei a projekt céljaira való használatuk mértékéig, a szerződéses kutatás, piaci áron vett ismeretek, szabadalmak költségei, valamint kizárólagosan a projekthez használt tanácsadás és hasonló szolgáltatás költségei, illetve a projekt érdekében felmerült általános és egyéb működési költségek. Az elszámolható költségek körét a tagállami támogatást nyújtók saját hatáskörben szűkíthetik, de bővítésre a csoportmentességi rendeletben meghatározottakhoz képest nincs mód. Az új csoportmentességi rendelet nem írja elő a teljes költség (full cost method) kötelező alkalmazását. Lehetőség van általánydíj (flat rate) alkalmazására, ha biztosítható, hogy az nem vezet a költségek felülbecslésére.

Az kutatási eredmények terjesztése ezen jogcím alapján nem számolható el.

Hangsúlyozandó, hogy a 651/2014/EU bizottsági rendelet 25. cikk (3) bekezdés e) pontja szerinti további általános és egyéb működési költségek alapján elszámolhatók közvetlen a projekthez kapcsolódóan vagy a projekt eredményeként felmerült költségek (akár utazási, szállás költségek, részvételi díjak) is.

A fenti költségek – tekintet nélkül a tagállami vagy Strukturális Alapokhoz kapcsolódó a projekt eredményére vonatkozó kötelező fenntartási szabályokra – a projekthez történő használatuk mértékére és idejére számolhatók el. Az épületek vonatkozásában kizárólag a projekt időtartamához igazodóan felmerült értékcsökkenési ráfordítások minősülnek elszámolhatónak.

Míg a KKV szabadalmakkal kapcsolatos költségei az új csoportmentességi rendelet 28. cikke alapján támogathatók (lásd később), nagyvállalatok esetében csak a kutatási projekthez kapcsolódó szabadalmak költségeinek elszámolására van mód, a 25. cikk szabályaival összhangban.

Abban az esetben, ha a megvalósíthatósági tanulmányhoz kapcsolódó költség egy harmadik féltől történő megrendeléshez kapcsolódik, akkor elszámolható költségnek maga a tanulmány *ára* minősül. Amennyiben a megvalósíthatósági tanulmányt a kedvezményezett ké-

szíti el (in-house), az elszámolható költségeket a fent leírtak szerint kell megállapítani.

2.1.3. Támogatási intenzitás

Az egyes kategóriákra vonatkozó támogatási intenzitások és ennek növelésére szolgáló lehetséges bónuszok mértéke az új csoportmentességi rendeletben nem változtak a korábbi szabályokhoz képest.

Támogatási kategória	Adható maximális alapintenzitás az elszámolható költség százalékában
a) alap kutatás	100%
b) ipari/alkalmazott kutatás	50%
c) kísérleti fejlesztés	25%
d) megvalósíthatósági tanulmány	50%

A fenti intenzitások alkalmazott kutatás és kísérleti fejlesztés legfeljebb 80%-ig növelhetők az alábbiak szerint:

- ha a kedvezményezett kisvállalkozások az +20%-ot jelent, közép vállalkozás +10%-ot,
- +15% adható, amennyiben a projekt a 2. cikk 90. pont szerinti hatékony együttműködést¹⁵ foglal magában a) olyan vállalkozások között, amelyek közül legalább egy KKV, vagy a projekt legalább két tagállamban, vagy egy tagállamban és az EGT-megállapodás egy szerződő felénél zajlik, és egyik vállalkozás sem viseli az elszámolható költségek több mint 70 %-át; vagy b) egy vállalkozás és egy vagy több kutató-tudásközvetítő szervezet között, amennyiben ez utóbbi az elszámolható költségek

¹⁵ „hatékony együttműködés”: tudás- vagy technológiacsere vagy közös cél munkamegosztással történő elérésére irányuló együttműködés legalább két független fél között; a felek közösen határozzák meg az együttműködésen alapuló projekt hatókörét, hozzájárulnak a projekt végrehajtásához, valamint osztoznak a kockázaton és az együttműködés eredményén. A projekt teljes költségét viselheti egy vagy több fél, így mentesítve a többi felet a pénzügyi kockázatoktól. A szerződéses kutatás és a kutatási szolgáltatások nyújtása nem tekinthető együttműködési formának. – új csoportmentességi rendelet 2. cikk (90) pont.

legalább 10 %-át viseli, és jogosult közzétenni saját kutatási eredményeit.¹⁶

- + 15% adható, ha a projekt eredményeit széles körben terjesztik. A közzétételi kötelezettség nem a projekt teljes végeredményére, hanem kizárólag a projektben elért kutatási eredményekre vonatkozik. Ugyanakkor a projekt eredményeinek terjesztését a projekt befejezését követően a lehető legrövidebb időn belül meg kell kezdeni, azokat határozatlan ideig és folyamatosan elérhetővé kell tenni mindenki számára (pl. honlapon).

A fenti bónuszok elbírálásánál figyelni kell arra, hogy az együttműködő vállalkozások elkülönült gazdasági egységet alkotnak vagy ugyanannak a vállaltcsoportnak a részei (kapcsolt vállalkozások). Ez utóbbi esetben a kapcsolt vállalkozások egy gazdasági egységet alkotnak, a részükre nyújtott finanszírozást össze kell adni, illetve a bónusz szempontjából nem tekinthetők függetlennek.

Amennyiben a projektben együttműködő kedvezményezettek eltérő támogatási intenzitás hatálya alá tartoznak, minden esetben egyedi elbírálást kell végezni. Az együttműködés tekintetében alkalmazható bónusz azonban az egész projektre vonatkozik, így az minden, a projektben résztvevő kedvezményezett egyedi támogatási intenzitását növeli.

A fenti +10/20%-os kkv bónusz megvalósíthatósági tanulmány esetében is alkalmazható.

2.2. Kutatási infrastruktúrához nyújtott beruházási támogatás – 26. cikk

A kutatási infrastruktúrához nyújtott beruházási támogatás új jogcím, a korábbi csoportmentességi rendeletben nem létezett. Korábban minden kutatás-fejlesztéssel kapcsolatos infrastruktúra fejlesztés (így az ún. kutatási infrastruktúra) támogatására – amennyiben az az uniós állami támogatási szabályok hatálya alá tartozott – a regionális beruházási támogatási szabályokkal összhangban, ún. támogatható terüle-

¹⁶ Ha a „hatékony együttműködés” és az egyéb feltételek teljesülnek, akkor a bónusz minden résztvevőnek jár, függetlenül attól, hogy ki melyik kutatási tevékenységet végzi az együttműködésben.

teken volt lehetőség, az ún. regionális támogatási térkép¹⁷ előírásaival összhangban.

Az új csoportmentességi rendelet ezen változtatott,¹⁸ és külön szabályok vonatkoznak a rendelet 2. cikk 91. pontjában definiált kutatási infrastruktúra beruházási támogatására. Ennek értelmében kutatási infrastruktúrának a tudományos közösség által az adott területtel kapcsolatos kutatásához használt infrastruktúra minősül, magyarországi viszonyok között főleg állami kutatóintézetetek, de nem feltétel, hogy az adott intézmény állami/önkormányzati tulajdonban legyen.

Az új csoportmentességi rendelet az általa definiált kutatási infrastruktúra-beruházáshoz kapcsolódóan két jogcímen teszi lehetővé támogatás nyújtását:¹⁹

- 1.) A 651/2014/EU bizottsági rendelet 14. cikke alapján – regionális beruházási támogatás, melynek kutatási infrastruktúra esetén feltétele a támogatott infrastruktúrához való átlátható és megkülönböztetés-mentes hozzáférés biztosítása.²⁰
- 2.) A 651/2014/EU bizottsági rendelet 26. cikke alapján – kutatási infrastruktúrához nyújtott beruházási támogatás –, ez kerül alább részletesen ismertetésre.

¹⁷ Erről részletesen HARGITA Eszter: Az általános csoportmentességi rendelet regionális beruházási támogatására vonatkozó rendelkezéseivel kapcsolatban felmerülő egyes értelmezési kérdések. *Állami Támogatások Joga*, 2015/2. 3–16. Elérhető: <http://www.atj.versenyjog.com>

¹⁸ Az uniós bíróságok 2011-ben és 2012-ben a Leipzig-Halle-ügyben (hozott ítéletei alapvetően módosították az infrastruktúra-fejlesztés állami támogatási szempontú megítélését. A Leipzig/Halle-ítélet lényege, hogy a későbbi hasznosítás gazdasági jellege szükségszerűen meghatározza az infrastruktúra építésének gazdasági jellegét, és ezzel az esetek nagy részében kiterjeszti az uniós állami támogatási szabályok hatályát az építésre is. A T-443/08. sz. T-455/08. sz. *Mitteldeutsche Flughafen és Flughafen Leipzig/Halle kontra Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítélet (ECLI:EU:T:2011:117) és a C-288/11 P. sz. *Mitteldeutsche Flughafen AG és Flughafen Leipzig-Halle GmbH kontra Európai Bizottság* ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2012:821).

¹⁹ A két jogcím közötti különbséget a melléklet tartalmazza.

²⁰ E jogcímmel kapcsolatos tudnivalók megtalálhatók HARGITA Eszter: Az általános csoportmentességi rendelet regionális beruházási támogatására vonatkozó rendelkezéseivel kapcsolatban felmerülő egyes értelmezési kérdések. *Állami Támogatások Joga*, 2015/2. 3–16.

Fontos hangsúlyozni, hogy ezek a szabályok csak akkor alkalmazandók, ha az infrastruktúra később gazdasági hasznosításra kerül. Például a kutató-tudásközvetítő szervezetek által birtokolt kutatási infrastruktúra fejlesztése esetében ezeket a szabályokat nem kell alkalmazni, azaz akár 100%-ban is támogathatók, amennyiben azok nem vagy csak a szabályozás által megengedett mértékben és feltételekkel végeznek gazdasági tevékenységet.

Visszakövetelési mechanizmust kell azonban beépíteni arra az esetre, ha a gazdasági tevékenység utólag mégis meghaladná a 20%-ot. Ez gyakorlati példán keresztül illusztrálva a következőket jelenti.

Tegyük fel, hogy egy 10 millió euróba kerülő államilag finanszírozott kutatási infrastruktúra kapcsán azzal a feltételezéssel éltek, hogy a gazdasági tevékenység részarány nem fogja meghaladni a 20%-ot. Ebben az esetben a beruházáshoz kapott 10 millió euró nem minősül uniós értelemben vett állami támogatásnak, azaz az itt ismertetett szabályokat nem kell alkalmazni. Azonban, az infrastruktúra használata során a gazdasági tevékenység aránya 30% lett. Ebben az esetben a beruházás 30%-a (3 millió euró) tekintetében a finanszírozást gazdasági tevékenység támogatásának kell tekinteni. Mivel – mint később látni fogjuk – az új csoportmentességi rendelet vonatkozó rendelkezése csak 50%-ot támogatási intenzitást engedélyez, a többlettámogatást, az 1,5 millió eurót vissza kell fizetnie a kedvezményezettnek. Vagyis a kutatási szervezetnek a 20%-os értékhatár átlépését megelőzően mérlegelnie kell, hogy a nagyobb arányú gazdasági hasznosításból származó nyereség elég fedezetet nyújt-e a visszafizetésre. Ellenkező esetben a saját forrásokból kell a visszafizetést fedeznie.

Amennyiben egy kutatási infrastruktúrához kapcsoló fejlesztésnek energiahatékonysági elemei is vannak, azok támogathatók e jogcím alatt, így a 651/2014/EU bizottsági rendelet energiahatékonysági intézkedésekhez nyújtott beruházási támogatási jogcímében (38. cikk) meghatározott 30%-os támogatási intenzitás helyett, a kutatási infrastruktúrára vonatkozó 50%-os támogatási intenzitás alkalmazható a támogatáshalmozódási szabályokra figyelemmel.

2.2.1. A kutatási infrastruktúra fogalmával kapcsolatos értelmezési kérdések

A 651/2014/EU bizottsági rendelet 26. cikke szerinti beruházási támogatás nyújtására van lehetőség abban az esetben (is), ha az infrastrukturális fejlesztésekhez K+F+I projekt nem kapcsolódik.

A szabályozás nem tartalmaz semmilyen megkötést a kutatási infrastruktúra tulajdonosi körére (állami vagy magán). A szóban forgó infrastruktúra lehet kutatás-tudásközvetítő szervezet tulajdonában is. A támogatás az infrastruktúra létrehozására és korszerűsítésére használható.

Ugyanakkor a támogatásban részesülő infrastruktúrának meg kell felelnie az új csoportmentességi rendeletben lévő fogalomnak, azaz az egész tudományos közösség javát kell szolgálnia. Erre figyelemmel az infrastruktúrához való hozzáférést átlátható és megkülönböztetésmentes módon szükséges biztosítani. Vagyis nem részesülhet támogatásban olyan kutatási infrastruktúra, melyet egy vállalkozás kizárólag saját érdekében használ, és így nem felel meg a 723/2009/EK tanácsi rendelet szerinti tudományos közösség érdekében történő hasznosítás feltételének.

Ezért egy cég saját kutatólaboratóriumának megépítése ezen a jogcímen nem kaphat támogatást. Szintén nem támogatható e jogcím alatt olyan kutatási létesítmény létrehozása, amely egy vállalkozás vagy vállalkozások egy csoportja részére és érdekében kerül létrehozásra.

Ugyanakkor, amennyiben egy vagy több vállalkozás részt vállal az új csoportmentességi fogalomnak megfelelő kutatási infrastruktúra építésében, azzal, hogy a beruházás költségeinek legalább 10%-ban finanszírozzák, számukra kedvezőbb feltételek mellett, kedvezményes hozzáférési lehetőség biztosítható. Ennek azonban arányban kell állnia a hozzájárulásuk mértékével, és ezen feltételeket nyilvánosságra kell hozni.

2.2.2. Elszámolható költségek

Az immateriális javakra²¹ és tárgyi eszközökre²² irányuló beruházási költségek számolhatóak el kutatási infrastruktúrához nyújtott támogatás keretében.

2.2.3. Támogatási intenzitás

A szabály szerint a gazdasági tevékenységhez használt kutatási infrastruktúra létrehozatalához, korszerűsítéséhez kapcsolódóan állami forrásból az elszámolható költségek legfeljebb 50%-a finanszírozható. A fennmaradó 50%-ot a kedvezményezettnek kell biztosítania.

Amennyiben egy kedvezményezettnek a kutatási infrastruktúrához kapcsolódó beruházásra tekintettel szükségessé válik egy korábban nem gazdasági tevékenységhez használt, állami forrásból tulajdonába került eszköz (telek vagy épület) átcsoportosítása átterelése már gazdasági tevékenységnek minősülő tevékenységének céljára, ez akkor nem tartalmaz állami támogatást, azaz vehető figyelembe önrészként, amennyiben az átterelés időpontjában az érintett eszközök amortizációs időszaka már letelt, vagy a használatukért kapott kompenzáció a piaci árnak felel meg, illetve ha ezeket az eszközöket az állam az Aéroport de Paris²³ 2000. december 12-i ítéletet megelőzően finanszírozta nem gazdasági tevékenységek kapcsán.

2.2.4. Egyéb feltételek

Ha a támogatás kedvezményezettje a beruházás vonatkozásában a gazdasági és a nem gazdasági tevékenységéhez is részesül támogatásban, megfelelő számviteli eszközökkel szükséges biztosítani, hogy a gazdasági tevékenység vonatkozásában a támogatási intenzitás akkor se haladja meg az 50%-os mértéket, hogy a projekt során változik a gazdasági és nem gazdasági tevékenység aránya. Ennek vizsgálta az

²¹ Új csoportmentességi rendelet 2. cikk (30) bekezdésben szereplő fogalom szerint.

²² Új csoportmentességi rendelet 2. cikk (29) bekezdésben szereplő fogalom szerint.

²³ A T-128/98.sz. Aéroport de Paris kontra Bizottság ügyben hozott ítélet.

infrastruktúra gazdasági élettartama, azaz az érintett eszközök teljes amortizációs időszaka idején releváns.

Amennyiben a kutatási infrastruktúrát gazdasági és nem gazdasági tevékenységek folytatására is használják, biztosítani kell a két típusú tevékenységhez kapcsolódó finanszírozás, az azokkal járó költségek és az azokból származó bevételek elkülönített nyilvántartását, következetesen alkalmazott és objektíven indokolható számviteli elvek alapján.²⁴ Ez azért is fontos, hogy a nem gazdasági tevékenységhez kapcsolódó költségek akár 100%-os támogatási intenzitásban részesülhessenek.

Az infrastruktúra használatért főszabály szerint piaci díjat kell fizetni. Azonban – az uniós állami támogatási szabályokkal összhangban – lehetőség van e piaci díjakból a felhasználók számára kedvezményt adni, például csekély összegű támogatás²⁵ vagy kutatás-fejlesztési támogatás jogcímen.²⁶

Tekintettel arra, hogy az új csoportmentességi rendelet vonatkozó cikke nem tartalmaz ehhez kapcsolódó előírást, a kutatás-fejlesztés eredményként létrehozott (?) beruházás működtetéséből származó eredménnyel nem kell csökkenteni az igénybe vehető támogatás mértékét.

2.3. Innovációs klaszterre nyújtott támogatás – 27. cikk

Az innovációs klaszternek nyújtott támogatás célja azon koordinációs problémákhoz kapcsolódó piaci hiányosságok orvoslása, amelyek a klaszterek kialakulását akadályozzák, vagy a klasztereken belüli kölcsönhatásokat és ismeretáramlást korlátozzák. Az állami támogatás előmozdíthatja az innovációs klaszterek nyitott és megosztott infrastruktúráiba történő beruházást vagy a klaszterek működését, erősítve

²⁴ Új csoportmentességi rendelet 26. cikk (7) bekezdése.

²⁵ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1407/2013/EU bizottsági rendelet ([2013] HL L 352., 2013. 12. 24. 1. o.) szabályainak megfelelően.

²⁶ Az ilyen támogatás azonban nem nyújtható az új csoportmentességi rendelet alapján, ezért a Bizottságnak előzetesen be kell jelenteni.

ezzel a tagok együttműködését, hálózatépítésüket és egymástól való tanulásukat (tudástranszfer).²⁷

2.3.1. Az innovációs klaszter fogalma

Az új csoportmentességi rendelet 2. cikk 92. pontja szerint az innovációs klaszter önálló felek (pl. innovatív induló vállalkozások, kis-, közép- és nagyvállalkozások, valamint kutató-tudásközvetítő szervezetek, nonprofit szervezetek és egyéb kapcsolódó gazdasági szereplők) szervezett csoportja, amelyet abból a célból hoztak létre, hogy ösztönözze az innovatív tevékenységeket egyrészt a klaszterben részt vevő vállalkozások és egyéb szervezetek közötti létesítménymegosztás, ismeret- és tapasztalatcsere előmozdítása, másrészt a tudástranszferhez, kapcsolatépítéshez, ismeretterjesztéshez, valamint együttműködéshez való hatékony hozzájárulás révén.

Innovációs klaszternek kizárólag a klasztert működtető jogalany kaphat beruházási vagy működési támogatást.

2.3.2. Innovációs klaszternek nyújtható beruházási támogatás

Az innovációs klaszter létrehozásához vagy korszerűsítéséhez nyújtható beruházási támogatás.

Az elszámolható költségek a tárgyi eszközökre²⁸ és az immateriális javakra²⁹ irányuló beruházási költségek. A támogatási intenzitás maximum 50% lehet, mely azonban az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdés a) pontja szerinti térségekben³⁰ – ahol rendkívül alacsony az életszínvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság – 15 százalékponttal, az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdés c) pontja szerinti térségek³¹ – melyek az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését

²⁷ Új csoportmentességi rendelet (50) preambulumbekkezdés.

²⁸ Új csoportmentességi rendelet 2. cikk (29) bekezdésben szereplő fogalom szerint.

²⁹ Új csoportmentességi rendelet 2. cikk (30) bekezdésben szereplő fogalom szerint.

³⁰ Azon NUTS2 régiók minősülnek a) térségnek, ahol a vásárlóerő-egységben kifejezett egy főre jutó GDP az EU-27 átlagának 75 %-ával egyenlő vagy az alatti.

³¹ Tagállamok által kijelölt térségek, Bizottság által meghatározott kvóta erejéig.

mozdítják elő, és nem befolyásolja hátrányosan a tagállamok közötti kereskedelmet – tekintetében 5 százalékponttal növelhető. Ez Magyarország esetében azt jelenti, hogy a Közép-Magyarország régió kivételével minden régióban jár a +15%. Közép-Magyarország régióban pedig Pest megye ún. támogatható területein³² + 5% adható.³³

2.3.3. Innovációs klaszter működésére nyújtott támogatás

Az új csoportmentességi rendelet alapján működési támogatás a klaszter (működtetője) részére a nála felmerült személyi jellegű ráfordításokhoz vagy adminisztratív költségekhez nyújtható az alábbi tevékenységekre:³⁴

- a) az együttműködés és információmegosztás elősegítésére, illetve a specializált, személyre szabott üzleti szolgáltatás nyújtásának vagy közvetítésének javítására szolgáló klaszterélénkítés;
- b) az újabb vállalkozások és szervezetek klaszterhez történő csatlakozása, valamint a klaszter ismertségének növelése érdekében végzett marketingtevékenység;
- c) a klaszter létesítményeinek kezelése; az ismeretmegosztás, kapcsolatépítés és nemzetközi együttműködés támogatására szolgáló képzési programok, műhelytalálkozók és konferenciák szervezése.

³² Részletesen lásd <http://tvi.kormany.hu/regionalis-tamogatasi-terkep>

³³ Közép-Magyarország régióban Abony, Alsónémedi, Áporka, Aszód, Bag, Bernecebaráti, Cegléd, Csemő, Dabas, Domony, Dömsöd, Dunaharaszti, Ecsér, Érd, Farnos, Felsőpakony, Galgagyörk, Galgahévíz, Galgamácsa, Gödöllő, Gyál, Gyömrő, Halásztelek, Hévízgyörk, Iklad, Ipolydamásd, Ipolytölgyes, Jászkarajenő, Kartal, Kемence, Kiskunlacháza, Kisnémedi, Kocsér, Kóspallag, Körösetetlen, Letkés, Lórév, Maglód, Makád, Márianosztra, Mikebuda, Monor, Nagybörzsöny, Nagykáta, Nagykőrös, Nagytarcsa, Nyársapát, Ócsa, Örkény, Pécel, Peröcsény, Péteri, Püspökhatvan, Püspökszilágy, Ráckeve, Szentmártonkáta, Szigetbecse, Szigetszentmiklós, Szob, Szokolya, Táborfalva, Tápióbitske, Tápiógyörgye, Tápióság, Tápiószele, Tápiószentmárton, Tápiószőlős, Tatárszentgyörgy, Tésa, Törtel, Tura, Újhartyán, Újszilvás, Üllő, Vác, Váckisújfalu, Valkó, Vámosmikola, Vecsés, Verőce, Verseg és Zebegény, Piliscsaba, Pilisjászfalu, Pilisvörösvár és Solymár települések.

³⁴ Új csoportmentességi rendelet 27. cikk (8) bekezdés.

A fenti célok érdekében, de klaszteren kívül (nem a klaszter működtetőjénél) felmerült költségek nem elszámolhatók.

Az új csoportmentességi rendelet 2. cikk (42) pontja tartalmazza a regionális működési támogatás fogalmát,³⁵ amely széles körben határozza meg a működési költségeket. Ugyanakkor ez a fogalom csak az új csoportmentességi rendelet 15. cikkében szabályozott regionális működési támogatás jogcímre esetében alkalmazható, az innovációs klaszterek működési támogatására nem, ezért az innovációs klaszterek esetében személyi jellegű és adminisztratív költségeken túl más működési típusú költségek (pl. adatbázisokra való előfizetések, szerződéses szolgáltatások díja, rendezvények szervezése) nem számolhatók el ezen a jogcímen.

A klaszter ismertségét vagy a vállalkozások klaszterhez történő csatlakozását ösztönző marketingtevékenység érdekében felmerült költségek, mint például a munkavállalók képzése vagy adott tevékenységhez kapcsolódó utazási költségek is elszámolhatók személyi jellegű ráfordításként.

A támogatás időtartama nem haladhatja meg a 10 évet, melyet a klaszter részére nyújtott első működési támogatás időpontjától kell figyelembe venni. Így működési támogatás már működő és újonnan létesült klaszter részére is nyújtható.

A támogatási intenzitás, a támogatott időszak alatt nem haladhatja meg az elszámolható költségek 50%-át.

2.3.4. Egyéb feltételek

A klaszter létesítményeihez, illetve tevékenységéhez való hozzáférést több felhasználó számára átlátható és megkülönböztetés-mentes módon kell biztosítani azzal, hogy a beruházás költségeihez legalább

³⁵ „Regionális működési támogatás” valamely vállalkozás induló beruházástól független folyó kiadásainak csökkentésére irányuló támogatás. Kiterjed az olyan költségkategóriákra, mint a személyi jellegű ráfordítások, az anyagköltségek, a szerződéses szolgáltatások, a távközlés, az energia és a karbantartás költségei, a bérleti díjak, az adminisztrációs költségek stb., de nem tartoznak ebbe a kategóriába az értékcsökkenési és a finanszírozási költségek, ha a beruházási támogatás nyújtásakor ezek elszámolható költségnek minősültek.

10%-ban hozzájáruló vállalkozások arányosan kedvezőbb hozzáférési lehetőséget kaphatnak, melyet nyilvánossá kell tenni.

A létesítmények használatáért vagy a tevékenységben való részvételeért piaci díjat kell fizetni, vagy a díjat költség alapon kell meghatározni. Így biztosítható, hogy az előny a támogatás kedvezményezettjének szintjén marad és sem a klasztertagok, sem a klaszter létesítményeit használó, tevékenységében részt vevő vállalkozások nem részesülnek gazdasági előnyben. Amennyiben ez a feltétel nem teljesül, úgy támogatás csak akkor adható, ha az összegegyeztethető az uniós állami támogatási szabályokkal. A klasztertagok vagy a klaszter létesítményeit használó, tevékenységében részt vevő vállalkozások tekintetében összegegyeztetetőségi jogalapként alkalmazható lehet az új csoportmentességi rendelet 22. cikke szerinti induló vállalkozásoknak, 28. cikke szerinti KKV-knak nyújtott innovációs vagy a csekély összegű támogatásokról szóló rendeletek szerinti támogatás szabályai.

2.4. KKV-knak nyújtott innovációs támogatás – 28. cikk

A KKV-k méretük miatt koordinációs nehézségekkel szembesülnek, az innovációhoz szükséges információkhoz nehezebben férnek hozzá, mint a nagyvállalatok, ezért lehetséges e területen támogatás nyújtása.

A támogatás csak KKV-k részére adható, és háromféle célt szolgálhat, ezért az elszámolható költségek a következők lehetnek:

- a) Szabadalmak és egyéb immateriális javak megszerzésének, érvényesítésének és védelmének költségei.
- b) Olyan, kutató-tudásközvetítő szervezettől vagy nagyvállalkozástól kirendelt, magasan képzett munkaerő költségei, aki kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenységeken, a kedvezményezettnél újonnan létrehozott munkakörben dolgozik, és nem a személyzet más tagjait helyettesíti. Magasan képzett munkaerőnek minősül a felsőoktatásban szerzett oklevéllel és legalább öt éves szakirányú tapasztalattal rendelkező munkaerő.
- c) Innovációs tanácsadás és támogató szolgáltatások költségei.

Ez utóbbi cél kapcsán az új csoportmentességi rendelet 2. cikk (94) pontja tartalmazza az innovációs tanácsadás fogalmát: tudástranszfer, immateriális javak megszerzése, védelme és kiaknázása és az ezeket magában foglaló szabványok és szabályozások alkalmazása

terén történő tanácsadás, segítségnyújtás és képzés. Az innovációs támogató szolgáltatás fogalom a 2. cikk (94) pontban található: irodahelyiség, adatbankok, könyvtárak, piackutatás, laboratóriumhasználat, minőségtanúsítás, tesztelés és tanúsítás biztosítása hatékonyabb termékek, eljárások és szolgáltatások fejlesztése céljából. Innovációs tanácsadás és támogató szolgáltatások támogatása kapcsán az előbbi két fogalomban szereplő szolgáltatások megszerzésével kapcsolatos költségek számolhatók el.

Szabadalmak és egyéb immateriális javak kapcsán csak azok a költségek számolhatók el, amelyek a kedvezményezettnek merültek fel közvetlenül. Harmadik felek által végzett kutatás eredményeként született szabadalom megszerzése költségének támogatásra kizárólag más a 651/2014/EU bizottsági rendeletben szereplő jogcím (pl. kutatás-fejlesztési projektekhez nyújtott támogatás, eljárási és szervezési innovációs támogatás) szabályai alapján van lehetőség.

Nagyvállalkozások esetében szabadalmak megszerzése, érvényesítése és védelme költségeihez nyújtott támogatásra ezen jogcím alapján nincs lehetőség, tekintettel arra, hogy ezen jogcím vonatkozásában kedvezményezettek kizárólag KKV-k lehetnek. A nagyvállalkozások az új általános csoportmentességi rendelet 25. cikk (3) bekezdés d) pontja alapján, kutatás-fejlesztési projektekhez nyújtott támogatás keretében számolhatók el a fenti költségek.

A támogatási intenzitás főszabály szerint az elszámolható költségek 50%-a lehet. Ugyanakkor a harmadik támogatható cél, az innovációs tanácsadásra és támogató szolgáltatásokra nyújtott támogatás akár 100%-ig is növelhető, amennyiben a bármely hároméves időszak alatt e célra kapott támogatás összege vállalkozásonként nem haladhatja meg a 200 000 eurós értékhatárt. Bár ez az összeg megegyezik az ún. csekély összegű támogatás összegével, azzal csak akkor kell összeszámolni, ha az elszámolható költségek a kedvezményezett által kapott támogatások esetében azonosak.

2.5. Eljárási és szervezési innováció támogatása – 29. cikk

Az eljárási és a szervezési innováció terén a hiányos információk és pozitív externáliák formájában állhatnak fenn piaci hiányosságok, amelyeket egyedi intézkedésekkel lehet kezelni. Az ilyen típusú inno-

váció támogatása elsősorban a KKV-k számára fontos, mivel a KKV-k nehézségei hátráltathatják a termelési és szállítási módszerek javítására, illetve az üzleti gyakorlatok, a munkahely-kialakítás és a külső kapcsolatok jelentős mértékű fejlesztésére irányuló képességüket. Ugyanakkor az eljárási és szervezési innovációs tevékenységek terén a nagyvállalkozások és a KKV-k között folytatandó együttműködés ösztönzése érdekében bizonyos feltételek mellett a nagyvállalkozások ilyen tevékenységgel kapcsolatos költségei is támogathatók, tekintettel azok pozitív ‘tovagyűrűző’ hatásaira.

Az új csoportmentességi rendelet meghatározza a szervezési innováció³⁶ és az eljárási innováció³⁷ fogalmát. Ennek értelmében szervezési innovációnak minősül új szervezési módszer alkalmazása egy vállalkozás üzleti gyakorlatában, munkahelyi szervezetében vagy külső kapcsolataiban.³⁸ Az eljárási innováció fogalmába tartozik új vagy jelentős mértékben javított termelési vagy szolgáltatási módszer alkalmazása (ide értve a technikákban, felszerelésekben vagy szoftverekben eszközölt jelentős változtatásokat is).³⁹

Elszámolható költségeknek minősülnek a személyi jellegű ráfordítások, az eszközök, berendezések, épületek, földterület költségei a projekt céljaira való használatuk mértékéig, a szerződéses kutatás, piaci áron vett ismeretek, szabadalmak költségei, a projekt érdekében felmerült általános és egyéb működési költségek.

³⁶ Új csoportmentességi rendelet 2. cikk (96) pont.

³⁷ Uo. 97. pont.

³⁸ Nem tartoznak ide az olyan változtatások, amelyek a vállalkozásnál már alkalmazott szervezési módszereken alapulnak, a vezetési stratégia megváltoztatása, az összefonódások és felvásárlások, egy eljárás alkalmazásának beszüntetése, az egyszerű tőkepótlás vagy tőkenövelés, a kizárólag a tényezőárak, az egyedi igényekhez igazítás, a helyszín megváltozásához köthető változások, a rendes szezonális és egyéb ciklikus változások, valamint az új vagy jelentősen továbbfejlesztett termékekkel folytatott kereskedelem.

³⁹ Nem minősülnek innovációnak a kisebb változtatások vagy fejlesztések, a termelési vagy szolgáltatási képesség növelése olyan gyártási vagy logisztikai rendszerek bevezetése révén, amelyek nagyban hasonlítanak a már használatban lévőkhöz, egy eljárás alkalmazásának beszüntetése, az egyszerű tőkepótlás vagy tőkenövelés, a kizárólag a tényezőárak, az egyedi igényekhez igazítás, a helyszín megváltozásához köthető változások, a rendes szezonális és egyéb ciklikus változások, valamint az új vagy jelentősen továbbfejlesztett termékekkel folytatott kereskedelem.

A jogcím alapján nagyvállalkozás csak abban az esetben részesülhet támogatásban, ha ténylegesen együttműködik KKV-kkal és azok az összes elszámolható költség legalább 30%-át a KKV-k viselik, tehát érdemben hozzájáruljanak az együttműködéshez, annak kockázatait viseljék.

A támogatási intenzitás nagyvállalkozásoknak legfeljebb 15%, míg KKV-k esetén 50% is lehet.

2.6. A halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott kutatás-fejlesztési támogatás – 30. cikk

Az új csoportmentességi rendelet 1. cikk (3) bekezdés a) pontja értelmében a rendelet alapján nyújtható kutatás-fejlesztés területén nyújtott támogatás halászati és akvakultúra-ágazatban. Ez azt jelenti, hogy a fenti ismertetett támogatási jogcímek mindegyike alkalmazható a halászati és akvakultúra-ágazatban. A fentiekén túl az új csoportmentességi rendelet egy külön jogcímet tartalmaz, amely csak a halászati és akvakultúra-ágazatban működő vállalkozások esetében alkalmazható.

Megjegyzendő továbbá, hogy a halászati és akvakultúra-ágazatra vonatkozó csoportmentességi rendelet⁴⁰ további kutatás-fejlesztéssel és innovációval kapcsolatos jogcímet tartalmaz (pl. 13. cikk – az innovációhoz nyújtott támogatás, 24. cikk – a tengerek biológiai erőforrásainak védelméhez kapcsolódó innovációhoz nyújtott támogatás, 30. cikk – az akvakultúra-ágazatban megvalósuló innovációhoz nyújtott támogatás).

E jogcím alapján olyan projekt támogatható, amely az ágazat, vagy annak valamelyik alágazata valamennyi vállalkozása szempontjából jelentőséggel bír. A támogatás kedvezményezettje kizárólag kutatástudásközvetítő szervezet lehet. A támogatás nem foglalhat magában halászati vagy akvakultúra-termékek előállításával, feldolgozásával

⁴⁰ A Bizottság 1388/2014/EU rendelete (2014. december 16.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában a halászati és akvakultúra-termékek előállításával, feldolgozásával és forgalmazásával foglalkozó vállalkozások számára nyújtott támogatások bizonyos fajtáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról, [2014] HL L 369, 2014. 12. 24., 37–63. o.

vagy forgalomba hozatalával foglalkozó vállalkozás részére nyújtott, a kutatással össze nem függő közvetlen támogatást.

A projekt megkezdése előtt kötelező interneten közzétenni a projekt megvalósításának tényét, céljait, várható befejezését és az eredményei közzétételének helyét. Jelezni kell azt is, hogy az eredmények térítésmentes állnak majd rendelkezésre az érintett ágazatban vagy alágazatban működő vállalkozások számára. Az eredményeket az interneten legalább öt éven keresztül közzé kell tenni a támogatott projekt befejezésének időpontjától kezdődően, vagy attól az időponttól kezdődően, amikor az említett eredményekre vonatkozóan bármely meghatározott szervezet tagjait tájékoztatják.

Az elszámolható költségek megegyeznek a kutatás-fejlesztési projektekhez nyújtott támogatás (25. cikk) elszámolható költségeivel⁴¹, amihez képest az eltérés, hogy a maximális támogatási intenzitás 100%.

⁴¹ Személyi jellegű ráfordítások, az eszközök, berendezések, épületek, földterület költségei a projekt céljaira való használatuk mértékéig, a szerződéses kutatás, piaci áron vett ismeretek, szabadalmak költségei, valamint kizárólagosan a projekthez használt tanácsadás és hasonló szolgáltatás költségei, illetve a projekt érdekében felmerült általános és egyéb működési költségek.

Melléklet	
<i>A kutatási infrastruktúra beruházási támogatás a csoportmentességi rendelet 14. és 26. cikkei szerint</i>	
Támogatási kategória	Kutatási infrastruktúrára adható regionális beruházási támogatás (14. cikk)
Támogatás célja	Kutatási infrastruktúrára adható beruházási támogatás (26. cikk) Kutatási infrastruktúra fejlesztése.
Támogatható területek	Nincs területi korlátozás.
Elszámolható költség	Tárgyi eszközre és immateriális javakra irányuló beruházási költség.
Maximális támogatási intenzitás	A gazdasági tevékenységhez kapcsolódó költségek 50%-a.
Egyéb feltételek	A gazdasági és nem gazdasági tevékenység szétválasztása, a kapcsolódó bevételek és kiadások elkülönített számlán való kezelése, 107 (3) a) területen induló beruházás, ¹ 107 (3) c) területen új gazdasági tevékenység végzésére irányuló induló beruházás ² megvalósítása, 25% támogatásmentes saját forrást, 5 (KKV esetében 3) éves fenntartási kötelezettség, csak új eszközök támogathatók (kivéve KKV).
Bejelentési határérték	20 millió euró
Infrastrukturához való hozzáférési ár kiszámítása	Piaci ár

¹ Új csoportmentességi rendelet 2. cikk (49) pont.

² Uo. 51. pont.

Támogatási kategória	Kutatási infrastruktúrára adható regionális beruházási támogatás (14. cikk)	Kutatási infrastruktúrára adható beruházási támogatás (26. cikk)
Hozzáférési szabályok	A támogatott infrastruktúrához átlátható és megkülönböztetésmentes hozzáférést kell biztosítani.	Az infrastruktúrának több felhasználó számára hozzáférhetőnek kell lennie, és a hozzáférést átlátható és megkülönböztetésmentes módon kell biztosítani. Az infrastruktúra beruházási költségeit legább 10 %-ban Finanszírozó vállalkozások kedvezőbb feltételek mellett kedvezményes hozzáférési lehetőséget kaphatnak. A túlkompensáció elkerülése érdekében a hozzáférési lehetőségeknek arányban kell állniuk a vállalkozás beruházási költségeihez való hozzájárulásával, és az említett feltételeket nyilvánossá kell tenni.
Ellenőrzés és visszatérítési mechanizmus	Nincs erre vonatkozó előírás.	Amennyiben a kutatási infrastruktúra gazdasági és nem gazdasági tevékenységekre vonatkozóan egyaránt részesül állami finanszírozásban, a tagállamok ellenőrzési és visszatérítési mechanizmust hoznak létre annak biztosítása érdekében, hogy a támogatás intenzitása akkor se haladja meg az alkalmazandó mértéket, ha a gazdasági tevékenységek részaránya nagyobb annál, mint amit a támogatás odaítélésekor terveztek.
Támogatáshalmozódás	Azonos vagy részben azonos elszámolható költségekhez adott támogatás csak abban az esetben halmozható, ha az nem vezet a 14. és 26. cikkben meghatározott határértékek közül a magasabb túllépéséhez.	Azonos vagy részben azonos elszámolható költségekhez adott támogatás csak abban az esetben halmozható, ha az nem vezet a 14. és 26. cikkben meghatározott határértékek közül a magasabb túllépéséhez.